

SÉRIE “Pedagogika”

[https://doi.org/10.52058/2695-1592-2023-3\(22\)-181-192](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2023-3(22)-181-192)

Яків Бойко

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської мови та методики її навчання,
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини, м. Умань, Україна,
<https://orcid.org/0000-0001-5672-396X>*

ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ

Анотація. У статті здійснено огляд переваг використання окремих цифрових технологій у процесі вивчення англійської мови для професійного спрямування. Статтю присвячено проблемі особливостей використання інформаційно-комунікаційних технологій, охарактеризовано їх позитивні сторони та наведено деякі сучасні педагогічні засоби у процесі вивчення англійської мови для професійного спрямування.

Автор досліджує потенційні можливості використання мережі Інтернет як автентичного середовища, де викладачі англійської мови проводять освітній процес, підвищують свій професійний розвиток, займаються пошуком нових матеріалів та ідей для своїх занять. Світова мережа Інтернет допомагає студентам впроваджувати автономне навчання та здійснювати пошук матеріалу для особистісного зростання відповідно до власних потреб.

Застосування веб-сайтів курсів, веб-квестів та рольових ігор під час заняття для імітації автентичного середовища за допомогою мережних сервісів web 2.0 та всесвітньої системи Інтернет у мовній освіті професійного спрямування виступає одним з перспективних напрямків інформатизації освітнього процесу та автономії студентів при відповідній підтримці викладачів.

Сучасні інформаційно-комунікаційних технологій забезпечують активне, творче оволодіння студентами нового матеріалу, дозволяють викласти матеріал на новому якісно вищому рівні. Їх застосування відкриває принципово нові можливості в організації навчального процесу під час

проведення занять з англійської мови для професійного спрямування.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, Інтернет, зворотний зв'язок, комп'ютерні програми, інтернет-ресурси, англійська мова, цифрові технології, англійська мова для професійного спілкування, автентичне спілкування.

Yakiv Boyko

*Candidate of Pedagogic Sciences, Docent,
Associate Professor at the Department of
English Language and its Teaching Methods,
Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University,
Uman, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0001-5672-396X>*

CHARACTERISTIC FEATURES OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF LEARNING ENGLISH FOR PROFESSIONAL COMMUNICATION

Abstract. The article deals with the advantages of using certain digital technologies in the process of learning English for specific purposes. The article is devoted to the use of information and communication technologies as well as their positive aspects. In addition, some modern pedagogical tools are given while teaching and learning English for specific purposes.

The author explores the potential possibilities of using the Internet as an authentic environment where English language teachers conduct the educational process, improve their professional development, and search for new materials and ideas for their classes. The World Wide Web helps students implement autonomous learning and search for material for personal growth according to their own needs.

In English for specific purposes the implementation of course websites, web quests and role-playing games to simulate an authentic environment using web 2.0 network services and the Internet is one of the promising directions for informatization of the educational process and students' autonomy with the appropriate support of teachers.

Modern information and communication technologies ensure active, creative mastering of new material by students, allow to present the material at a new, qualitatively higher level. Their application opens fundamentally new opportunities in the organization of the educational process during English for specific purposes.

Keywords: information and communication technologies, digital technologies, Internet, feedback, computer programs, Internet resources, English, digital technologies, English for Specific Purposes, authentic communication.

Постановка проблеми. Розвиток сучасної системи освіти тісно пов'язаний із використанням цифрових технологій. У цьому зв'язку одним із основних напрямів реформування вітчизняної освіти є впровадження інформаційно-комунікаційних технологій під час занять на уроках англійської мови для професійного спрямування. Тому конкурентоспроможний викладач англійської мови для професійного спрямування має не лише володіти предметом, але й бути спроможним креативно викладати матеріал майбутнім фахівцям за допомогою різних електронних ресурсів та сервісів. Крім того, інформаційно-комунікаційні технології ефективно допомагають вчителю, коли йому бракує знань в різних аспектах свого предмету.

На сучасному етапі мережа Інтернет є автентичним середовищем, де викладачі англійської мови задають домашні завдання, підвищують свій професійний розвиток, займаються пошуком нових матеріалів та ідей для своїх занять. Глобальна мережа Інтернет допомагає студентам реалізовувати автономне навчання та знаходити матеріал для самовдосконалення відповідно до індивідуальних потреб.

Однак без посередництва вчителя спроможні ефективно використовувати наявні ресурси для покращення своїх мовних навичок лише ті студенти, які найбільш вмотивовані та з високим рівнем англійської мови. Також існує певна кількість студентів, які не вміють використовувати запропоновані ресурси. Технологія сама по собі не забезпечує самостійності студентів, але при відповідній підтримці викладача спроможна здійснити процес поступового переходу до автономного навчання.

На сучасному етапі мережа Інтернет відіграє роль автентичного середовища для багатьох тих, хто вивчає англійську мову для професійних цілей. Інтернет використовується не лише як джерело автентичних матеріалів під час вивчення англійської мови, але перетворився на середовище спілкування та обміну думками фахівців.

Різноманітні інноваційні технології, включаючи Інтернет з його великою кількістю автентичного матеріалу (тексти, аудіо, відео тощо) та інформацією стосовно комунікативних інструментів та платформ, які дозволяють обмінюватися ідеями, змінили спосіб вивчення англійської мови для визначених цілей та дозволяють легко занурити студентів до вивчення цільової мови у її спільноті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Процес інформатизації суспільства та освіти знайшло своє відображення у педагогічній вітчизняній та зарубіжній літературі. Проблемами використання інформаційно-комунікативних технологій у освітньому процесі в своїх працях займалися відомі вітчизняні дослідники В. Биков, М. Бухаркіна, Р. Гуревич, М. Жалдак, О. Кареліна, Є. Патаракін, Є. Полат та інші. До проблем особливостей

використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі вивчення іноземної мови зверталися В. Краснопольський, Л. Морська, Є. Полат, П. Сердюков та інші.

Безпосередньо на необхідність застосування інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій у процесі вивчення англійської мови за професійним спрямуванням вказували в своїх роботах зарубіжні дослідники Алдерсон Дж. (Alderson J.C.), Бахман Л.Ф. (Bachman L.F.), Палмер А.С. (Palmer A.S.), Бітті К. (Beatty, K.), Біггс Дж. (Biggs J.), Буллок Д. (Bullock D.), Каммінс П. (Cummins P.), Давесн К. (Davesne C.), Девісон К. (Davison, C.), Леунг К. (Leung, C.), Дьюї Дж. (Dewey J.), Фулчер Г. (Fulcher G.), Нейфт Т. (Хейфт Т.), Хаймс Д.Х. (Hymes D.H.), Кумаравадивелу Б. (Kumaravadivelu B.), Лам Р. (Lam R.), Лі І. (Lee I.), Майєс Т. (Mayes T.), Де Фрейтас С. (De Freitas S.), Морроу К. (Morrow K.), Нортон П. (Norton P.), Відбург К. (Widburg K.), О'Дайєр С. (O'Dwyer S.), Продрому Л. (Prodromou L.), Сміт Дж. (Smith J.), Стойнов С. (Stoynoff S.), Тейлор Л. (Taylor L.), Томлінсон Б. (Tomlinson B.), Уотерс А. (Waters A.) та інші.

Метою статті є розкриття характерних особливостей цифрових технологій у процесі навчання англійської мови для професійного спілкування.

Виклад основного матеріалу. Інноваційні технології, включаючи Інтернет з його великою кількістю автентичного матеріалу (тексти, аудіо, відео тощо) та інформацією стосовно комунікативних інструментів та платформ, які дозволяють обмінюватися ідеями та знаннями, відіграють ключову роль при вивченні англійської мови для спеціальних цілей.

Одним із способів, за допомогою яких інформаційно-комунікаційні технології змінили спосіб вивчення мов, полягає в тому, що підростаюче покоління може легко зануритися до вивчення цільової мови та її спільноти, що в минулому було можливим лише за умови тривалого перебування в країні, де іноземна мова є розмовною, і яку могла собі дозволити лише відносно невелика кількість більш заможних студентів. Але навіть тим, хто збирається відвідувати іншу країну для вивчення англійської мови за фаховим спрямуванням з дуже вузьким фокусом на спеціалізовану мову, не зовсім легко реалізувати відповідні можливості для задоволення своїх власних мовних потреб. Більшість освітніх програм стосуються вивчення загальної англійської мови, але лише деякі пропонують навчання та стажування для студентів ділової англійської мови. Завдяки широкому використанню інформаційно-комунікаційних технологій більшість студентів англійської мови для професійного спілкування вже мають змогу знаходити мовні матеріали для задоволення своїх власних потреб, взаємодіяти з професійною спільнотою та з іншими однодумцями у своїй галузі онлайн [1]. Інтернет та різноманітні інструменти, які зараз вже набули широкого розповсюдження,

також використовуються студентами для отримання більшої автономності та спроможності контролювати своє власне навчання.

Завдяки такому посередництву технологій в освітньому процесі основне завдання полягає не в сукупності засвоєних енциклопедичних знань, а у виборі інформації та відношення її до потреб кожного окремого учня, розумінні того, як навчальний досвід формується та адаптується з часом у рамках конструктивістського погляду у процесі навчання. Вищезазначене використання Інтернету як навчального ресурсу є особливо доречним у контексті формування мовних навичок для конкретних цілей або професійного спрямування (LSP), враховуючи, що саме у виборі правильної стратегії вивчення іноземної мови ролі учнів як експертів та суб'єктів освітнього процесу з дисципліни стають більш очевидними.

Теоретичні підходи як конструктивізм і соціокультурна теорія дають корисне уявлення про процеси навчання, і вони перетворюються на методи, які можуть інтегрувати онлайн-завдання в освітній процес, наприклад, на основі запровадження комунікативних завдань, розв'язання різноманітних проблем та залучення відповідного змісту, а відображення цього можливо побачити в побудові курсу англійської мови для професійного спілкування [2].

На даний момент велика кількість вчителів англійської мови часто використовують Інтернет під час проведення курсів, задають домашні завдання в режимі онлайн, а також застосовують його для пошуку матеріалів та нових ідей для своїх занять. Вчителі також використовують міжнародну комп'ютерну мережу для власного професійного розвитку у формі «віртуальної кімнати для викладачів» для того, щоб спілкуватися з колегами з усього світу, обмінюватися ідеями, розповсюджувати інформацію в освітніх блогах, брати участь у вебінарах чи конференціях.

Наступний розширений штат особливо важливий для викладачів англійської мови за фаховим спрямуванням, оскільки вони поєднують в собі численні функції, наприклад, вчителя, розробника матеріалів, співробітника, оцінювача та дослідника.

Інтенсивна інформатизація освітнього процесу полегшує співпрацю з вузькопрофільними експертами та іншими колегами з усього світу, відкриваючи доступ до великої кількості мультимедійних джерел, що забезпечує потреби навіть найбільш спеціалізованих галузей з точки зору розробки матеріалів та курсів [2, с. 90]. Сучасні технології дозволяють вчителям створювати складні та професійні (мультимедійні) матеріали, онлайн-курси або проводити їх у змішаній формі.

Необхідно виділити три основні сфери, в яких Інтернет використовується в англійській мові професійного спрямування, а саме як джерело автентичного спеціалізованого матеріалу, місце для справжнього

спілкування та набір інструментів, які дозволяють обмінюватися ідеями, інформацією та матеріалами, які створюються як студентами, так і викладачами.

Викладачі англійської мови для професійного спілкування часто опиняються в ролі збирачів матеріалів та їх розроблювачами більшою чи меншою мірою [7; 2]. Незважаючи на те, що існують доступні підручники, особливо для більш загальних курсів англійської мови за фаховим спрямуванням, таких як бізнес англійська або загальна технічна англійська, студенти часто мають різноманітні та дуже специфічні потреби з даного напрямку пізнання [7]. Крім того, мова та завдання в підручниках не завжди відображають те, що існує у реальному житті, наприклад, особливості мови, змісту і залучення електронної пошти у галузі ділової англійської мови, тому вищезазначені підручники потребують доповнення. Для дуже специфічних курсів або потреб в галузі англійської мови для професійного спілкування, таких як англійська мова для «європейських досліджень, біотехнологій, філософії, бібліотекознавства» [7, с. 2], підручників взагалі не існує або вони дуже коштовні, тому вчителям доводиться розробляти свої власні матеріали для укладання завершеного курсу. У вищезазначеному випадку та коли викладач зовсім не має досвіду з даного курсу, доступність онлайн-матеріалу відіграє надзвичайно важливу функцію.

Завдяки наявності в Інтернеті великої кількості інформації та матеріалів на будь-які теми та в різних формах знайти актуальні та сучасні матеріали стало набагато простіше. Окрім веб-сайтів компаній, існують користувацькі ресурси, на яких розміщуються різноманітні розробки та винаходи, як How Stuff Works (www.howstuffworks.com) або E-How (www.ehow.co.uk), на яких будь-хто має змогу завантажити відео та текстову інформацію, а також на них показуються та описуються різні процеси (ремонт літака, ведення блогу, проведення презентації), та професійні ресурси, які присвячені певним галузям знань та використовуються як вчителями, так і учнями для читання, проглядання або завантажування матеріалу.

Однак дослідник Гаррет (Garrett) [6] зазначає, що просте використання автентичних веб-ресурсів не завжди є процесом навчання на основі комп'ютерів (CALL), а для справжньої інтеграції технологій в освітній процес розробка автентичних завдань відіграє першочергове значення. Учні також приймають участь у визначенні використовуваного змісту та створення власних матеріалів в залежності від їх рівня знань, таким чином, беруть частково на себе відповідальність за своє навчання та отримують більше автономності [7] за допомогою залучення всіх своїх навичок навчання та формуванню веб-грамотності.

Під час курсів англійської мови для спеціальних цілей студенти, які мають багаторічний досвід в своїй професії, мають змогу долучатися та

забезпечувати відповідний зміст, що перетворює учнів, особливо дорослих, на суб'єкт освітнього процесу, а не ототожнювати себе як його об'єкт. Дорослі часто потрапляють в незручну ситуацію, коли вони знову стають учнями, що може змусити їх почуватися певною мірою вразливими. Вирішення даної проблеми полягає в тому, щоб даний досвід ефективно залучити під час вивчення курсу. В даному випадку учитель виконує функцію партнера у спілкуванні, шаблоном носієм цільової мови та керівником, а також надає мовну підтримку та зворотний зв'язок у разі необхідності.

До інших переваг використання веб-матеріалів та залучення студентів до спільного створення курсу відносять ті, які сприяють кращому ознайомленню учасників освітнього процесу з цільовою мовою, що уможливорює ефективне формування мовних навичок та отримання досвіду доцільності використання автентичного матеріалу. Вони також розвивають навички, які знадобляться в професійній діяльності, наприклад, «вилучення інформації, аналізу веб-сайтів, підготовки резюме чи звітів» [7, с. 3]. Використовуючи Інтернет таким чином, учні отримують навички цифрової грамотності, крім вивчення цільової мови. Дослідник Крайка (Krajka) [7] пропонує використовувати онлайн матеріали до підручника через вищезазначені причини.

У світі, який постійно змінюється, як у сфері технологій, так і в бізнесі, актуальна інформація надзвичайно важлива. Видання підручників займає кілька років. До того часу інформація, словниковий запас або лексика, що міститься у вибраних текстах, стають застарілими і, як наслідок, мають набагато меншу актуальність. Інтернет допомагає закрити дану прогалину при умові, що вчителі чи учні доповнюють свій підручник онлайн матеріалами для читання. Науковець Аскарі-Арані [3] зауважує стосовно дослідження курсу англійської мови для медицини, в якому використовувалися традиційний підручник та статті з Інтернету. Результати дослідження показали, що курс зі статтями з Інтернету виявився більш ефективним. Можливою причиною стало те, що була включена оновлена інформація, яка підвищила його актуальність, зацікавила і, таким чином, покращила мотивацію учнів [3].

Однак іноді буває дуже складно та займає багато часу вибрати саме той матеріал, який необхідний вчителю для певного рівня чи контексту, а також підготувати уроки на їх основі. Тоді слід використати сайти www.onestopenenglish.com Macmillan або <http://breakingnewsenglish.com>, які розглядаються як проміжний етап між залученням підручника та повністю створенням власних матеріалів. Вони допомагають вчителям використовувати ресурси веб-сайту та не витратити час на пошук матеріалів та розробку власних завдань. Але існують обмеження на завантаження вчителями кількості розділів та сторінок з підручників.

Подібну послугу надає веб-сайт <http://English360.com>, який дозволяє вчителям створювати курс, використовуючи цифрові версії опублікованих матеріалів з Кембриджа, та додавати власні здобутки з Інтернету (наприклад, відео, аудіо), а також забезпечувати учням і вчителям інструменти для їх організації, проходження вікторин тощо, щось подібне до системи управління навчанням. Такі послуги показують, як традиційні видавці намагаються адаптуватися до нових технологій і задовольняти сучасні потреби вчителів та учнів. Майже всі нещодавно опубліковані відомі підручники включають онлайн-компонент, який певною мірою інтегрований з підручником.

Часто самі студенти використовують Інтернет для самостійного навчання без будь-якої зовнішньої допомоги та запитують у вчителів поради стосовно вибору веб-сайтів для покращення рівня англійської мови. Інтернет містить структуру з гіперпосиланнями, яка дозволяє вибрати необхідний матеріал, за допомогою якого учні самовдосконалюються відповідно до власного темпу, що відповідає конструктивістській теорії навчання і дає змогу їм стати автономними [9], що є однією із навичок, яку вони мають вдосконалювати вже сьогодні [5].

Однак без керівництва вчителя лише вмотивовані та з високим рівнем англійської мови зможуть ефективно використовувати наявні ресурси для покращення своїх мовних навичок. Багато студентів, включаючи тих кому необхідна додаткова практика, не встигають за іншими та перевантажені через великий обсяг матеріалу. Також існує деяка кількість учнів, які не вміють використовувати запропоновані ресурси. Це схоже на ситуацію, коли учні вправно використовують якусь технологію щодня для розважальних цілей або своєї роботи, але коли необхідно залучити дану технологію для вивчення мови, в них виникають певні труднощі. Науковець Леві [8, с. 779] зазначає, що «позиція за замовчуванням користувачів відрізняється від подібної учнів». Це ж саме стосується Інтернету. Учням необхідно навчитися, наприклад, використовувати онлайн-тексти із гіперпосиланнями. Вони потребують підготовку у формуванні навичок критичної грамотності [2, с. 99], спроможності оцінювання веб-сайтів та різних жанрів письма.

Технологія сама по собі не забезпечує автономію, але при відповідній підтримці, керівництві, навчанні та сприянні вона полегшує процес поступового переходу учнів до автономності [9; 2].

Одним із прикладів того, як сучасні технології необхідно інтегрувати в курс і поступово сформувати в учнів навички опрацювання автентичного матеріалу та завдань в цільовій мові, є веб-сайт курсу English for Urban Planners (<http://englishforcityplanners.nergizkern.com> [Найкраще місто]), який є онлайн-частиною змішаного курсу. Учням, які займаються плануванням міст, для своєї професійної діяльності необхідно провести онлайн-дослідження щодо

містобудування, але в них відсутні навички опрацювання тексту, які часто перевищують їх рівень володіння англійською мовою. На веб-сайті вони мають змогу крок за кроком ознайомитись із завданнями, які допоможуть їм зрозуміти уривок для читання. Крім того, він містить посилання на відповідні веб-сайти, де вони можуть знайти більше цікавих для них текстів і самостійно випробувати ті самі підходи.

Іншим прикладом підтримки онлайн-навчання є використання веб-квестів, які, на думку дослідника Лузон-Марко [9], забезпечують відповідне предметне наповнення різними видами діяльності для класів з англійської мови для визначених цілей, в які інтегровано вивчення цільової мови та зміст дисципліни. За його словами, така діяльність базується на конструктивістському та комунікативному підходах, що допомагає учням формувати комунікативну компетентність, критичне читання, вміння використовувати метод синтезу та розв'язувати проблеми.

Вчителі часто залучають учнів до рольових ігор у класі для імітації автентичного середовища, в якому використовується англійська мова. Насамперед це пов'язано з тим, що вчителі та навіть учні часто не мають надійного доступу до автентичного середовища, тому їм доводиться створювати уявний сценарій. Сьогодні Інтернет є автентичним середовищем для багатьох тих, хто вивчає англійську мову для професійних цілей. Інтернет використовується не тільки для того, щоб сприяти учням у їх вивченні англійської мови за допомогою отримання доступу до автентичних матеріалів або спілкування з носіями мови, але також виконувати функцію одного з тих середовищ, де експерти зустрічаються, спілкуються, співпрацюють та обмінюються думками. Дана тенденція впливає на всіх, хто вивчає загальну англійську мову, але особливо становить велике значення для тих, хто формує навички англійської мови в галузі професійного спрямування.

Використовуючи інтернет та комунікаційні технології для міжнародної співпраці з однодумцями по всьому світу та експертами у своїй галузі, вчителі та учні можуть «заповнити прогалину між вивченням мови для особливих цілей (LSP) та виробничими вимогами» [2, с. 100] або, як стверджує Бремнер [4, с. 121], між «підручником і робочим місцем». Однак для того, щоб це відбувалося ефективно, вчителям необхідно усвідомити особливості інтернет-комунікації для того, щоб допомогти своїм учням англійської мови для визначених цілей зрозуміти конкретні аспекти або особливості такого типу спілкування та середовища, як «кібержанри» [10, с. 1], міжкультурні аспекти комунікації [2] та мультимодальна комунікація [4].

Оскільки багато учнів англійської мови професійного спрямування вже використовують Інтернет для спілкування з іншими фахівцями для обміну інформацією з дисципліни та участі у спеціалізованих форумах, тому їх

викладачі почали використовувати відносно нові технології, як соціальні мережі та інструменти Web 2.0 під час своїх занять раніше, ніж більшість вчителів загальної англійської мови, через їх вагомую роль у потребах студентів за професійним спрямуванням [2]. Дані технології дозволяють студентам зануритися до професійної спільноти в Інтернеті, дають вчителям засоби для підготовки матеріалів до занять та моделювати цільові ситуації набагато реалістичніше в справжньому оточенні, в яких воно зазвичай відбувається, за допомогою таких чи подібних інструментів, які вони вже використовують або будуть залучати для професійної діяльності [2]. Іншими словами, Інтернет є автентичним не лише завдяки автентичності мови, яка знаходиться там, але й автентичним як місце, яке відіграє ключову роль в ситуативному навчанні, відповідно до якого соціокультурне середовище впливає на освітній процес та його результати [4; 2]. Чим більше навчальне середовище та діяльність нагадують реальну життєву ситуацію та завдання учнів, тим більше у них буде мотивація до навчання, і тим релевантнішим буде освітній процес.

Курс англійської мови відбувається на двох рівнях. Наприклад, вчитель показує сцену із відеозапису, в якій зображено типову ситуацію із використанням цільової мови. До першого рівня відносимо те, що показано як автентичну ситуацію або контекст, з якою студенти курсу за професійним спрямуванням ототожнюють себе. Так само вчитель та учні можуть відвідати виробниче місце, але якщо не має можливості реалізувати відповідний захід, тоді зануритись в імітоване 3D віртуальне середовище.

До другого рівня відносимо ситуацію, коли учні, які, потрапили в тривимірний світ, фактично впроваджують її у своєму професійному житті. Деякі компанії використовують такі віртуальні середовища для ділових зустрічей або навчання співробітників. До іншого прикладу відносимо ситуацію, коли учні беруть участь у дискусійному форумі в Інтернеті для вдосконалення мови до необхідного професійного рівня. У даному випадку технологія виступає не лише для моделювання ситуації, але й насправді є контекстом чи середовищем, у якому учні використовують англійську мову у своєму професійному житті.

Висновки. Отже, завдяки досягненням в галузі цифрових технологій викладачі англійської мови для професійного спрямування відкрили нові можливості для подальшого підвищення якості здобуття знань та вдосконалення освітнього процесу. Цифрові технології відіграють ключову роль під час вивчення англійської мови для професійного спрямування вже протягом досить довгого проміжку часу, але завдяки залученню всесвітньої мережі Інтернет, Web 2.0 та інших цифрових засобів їх роль посилилась. Викладачі поступово починають інтегрувати інноваційні технології в практику педагогічної діяльності. Сучасні технології дозволяють вчителям

створювати складні та професійні (мультимедійні) матеріали, онлайн-курси або проводити їх у змішаній формі.

Міжнародна комп'ютерна мережа Інтернет виступає автентичним середовищем не лише завдяки автентичності мови, але й через своє оточення, яке відіграє основну роль в ситуативному навчанні, відповідно до якого соціокультурне середовище впливає на освітній процес. Чим більше освітній процес є відображенням реальної життєвої ситуації, тим більше у студентів з'являється мотивація до навчання. Вчителі також завантажують навчальні матеріали онлайн для самостійного опрацювання чи доповнення підручника додатковою автентичною інформацією.

На даному етапі викладачі англійської мови для спеціальних цілей інтегрують технології у свої курси через те, що вони відіграють надзвичайно важливу роль у повсякденному професійному житті їх студентів, у якому їм необхідні навички спілкування з використанням різноманітних медіа, становлення їх як автономних учнів, оволодіння цифровою та електронною грамотністю. До причини використання сучасних технологій в англійській мові для спеціальних цілей також необхідно віднести імітацію реальної професійної ситуації.

Необхідно виділити також три основні сфери, в яких Інтернет використовується в англійській мові для спеціальних цілей, а саме як джерело автентичного спеціалізованого матеріалу, середовище для справжнього спілкування та набір інструментів, які дозволяють здійснювати обмін інформацією та ідеями.

Перспективи подальшого вивчення. У подальших розвідках передбачається дослідження особливостей вивчення процесу навчання англійської мови для спеціальних цілей в різних країнах світу та доцільність застосування цифрових технологій на різних етапах навчання.

Література:

1. Arnó E., Soler A. and Rueda C. 'The Role of Information Technology in Languages for Specific Purposes: Some Central Issues', in Arnó, E, Soler, A and Rueda, C (eds) *Information Technology in Languages for Specific Purposes: Issues and Prospects*. 2006. New York: Springer, 3–18.
2. Arnó-Macià E. The Role of Technology in Teaching Languages for Specific Purposes Courses. *The Modern Language Journal*. 2012. 96/Focus Issue: 89–104.
3. Askari-Arani J. Internet-based Medical Articles in EMP. *ESP World Journal*. 2004. 3/2. Available online at: http://espworld.7p.com/Articles_8/Medical_A%20.htm
4. Bremner S. Collaborative writing: Bridging the gap between the textbook and the workplace. *English for Specific Purposes*. 2010. 29: 121–132.
5. Felix U. E-learning Pedagogy in the Third Millennium: The Need for Combining Social and Cognitive Constructivist Approaches. *ReCALL*. 2005. 17/1: 85–100.
6. Garrett N. Computer-Assisted Language Learning Trends and Issues Revisited: Integrating Innovation. *The Modern Language Journal*. 2009. 93/Supplement s1: 719–740.

7. Krajka J. ESP on the Web – A Proposal for a Web-based Coursebook Supplement. *ESP World Journal*. 2003. 2/2. Available online at: http://esp-world.7p.com/articles_5/ESP%20ON%20THE%20WWW_2.htm

8. Levy M. Technologies in Use for Second Language Learning. *The Modern Language Journal*. 2009. 93/Supplement s1: 769–782.

9. Luzón-Marco M.J. Internet Content-based Activities for English for Specific Purposes. *English Teaching Forum*. 2002. 40/3. Available online at: <http://eca.state.gov/forum/vols/vol40/no3/p20.htm>

10. Shepherd M. and Watters C.R. The Evolution of Cybergenres. Proceedings of the Thirty-First Annual Hawaii International Conference on System Sciences (HICSS' 98). 1998. 2: 97–109.

References:

1. Arnó, E, Soler, A and Rueda, C (2006a) 'The Role of Information Technology in Languages for Specific Purposes: Some Central Issues', in Arnó, E, Soler, A and Rueda, C (eds) *Information Technology in Languages for Specific Purposes: Issues and Prospects*. New York: Springer, 3–18.

2. Arnó-Macià, E (2012) The Role of Technology in Teaching Languages for Specific Purposes Courses. *The Modern Language Journal* 96/Focus Issue: 89–104.

3. Askari-Arani, J (2004) Internet-based Medical Articles in EMP. *ESP World Journal* 3/2. Available online at: http://espworld.7p.com/Articles_8/Medical_A%20.htm

4. Bremner, S (2010) Collaborative writing: Bridging the gap between the textbook and the workplace. *English for Specific Purposes* 29: 121–132.

5. Felix, U (2005) E-learning Pedagogy in the Third Millennium: The Need for Combining Social and Cognitive Constructivist Approaches. *ReCALL* 17/1: 85–100.

6. Garrett, N (2009) Computer-Assisted Language Learning Trends and Issues Revisited: Integrating Innovation. *The Modern Language Journal* 93/Supplement s1: 719–740.

7. Krajka, J (2003) ESP on the Web – A Proposal for a Web-based Coursebook Supplement. *ESP World Journal* 2/2. Available online at: http://esp-world.7p.com/articles_5/ESP%20ON%20THE%20WWW_2.htm

8. Levy, M (2009) Technologies in Use for Second Language Learning. *The Modern Language Journal* 93/Supplement s1: 769–782.

9. Luzón-Marco, MJ (2002) Internet Content-based Activities for English for Specific Purposes. *English Teaching Forum* 40/3. Available online at: <http://eca.state.gov/forum/vols/vol40/no3/p20.htm>

10. Shepherd, M and Watters, CR (1998) The Evolution of Cybergenres. Proceedings of the Thirty-First Annual Hawaii International Conference on System Sciences (HICSS' 98) 2: 97–109.